

132
26/3/70
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)



A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευτέρα 1969 - 1 Φεβρουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις)... Κ.Τ.ΙΚΑΔΟΣ...
(παλαιότερον ὄνομα: Κατακάδος...), Ἐπαρχίας... Τήνου,
Νομοῦ... Κυκλάδων...
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Πέτρος
... Βιδάκης... ἐπάγγελμα... Διδάσκαλος...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Τήνος...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 24...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μάρκος Βιδάκης...
...
ἡλικία... 42... γραμματικαὶ γνώσεις Γ' τάξις Δημ. Σχολείου.
...
τόπος καταγωγῆς... Τήνος...
- β) Μάρκος Κρονειράς... 5 ἔτη... Γ' τάξις Γυμνασίον,
Κτικαδός - Τήνου.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Αἶ. ηῤῥαν... εὐφοροὶ. Διὰ... εμπορὰν
αἱ ἄχανοι καὶ ἡπάκρημοι. Διὰ... βοσκήν ποιμνίων
Ἐπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ε. Υψηλὰ... χωριστά...
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητας; δ) εἰς μονὰς κλπ.
...? Ανήκον... εἰς... χωρικοὺς...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν τοῦ συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων τοῦ, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Αἶν... ὑψηλὰ... κενῶν... ἄλλω... Τήν...
Διεκέρυ... ἄλλω... Τήν... Διὰ μὲν... εἰς...

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Ἀσχοιοῦνται καὶ ἑνὶ καὶ τῶν γεωργίαν καὶ ἑνὶ τῶν κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ἀσχοιοῦνται καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ ..

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δύν. ὑπάρχουν... τοιαῦτα κτήματα...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

..... Παχιοζιραν... ἢ... γίνακεις... ἐχίνεκα...
..... μόχαν... με... ψωιδύν... κώπραν.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1948

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Καὶ τὸ. σιδηροῦν.. ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἐκρησιμοποιήθηκαν μετὰ τὸ 1950

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐκρησιμοποιεῖται (ἢ ἐκρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Χρησιμοποιεῖται τὸ δίφτερο σιδηροῦν ἄροτρον ὡς ὅλα τὰ κτήματα, τὸ κατασκευάζει καὶ ἡ προμήθειά του γίνεται ἀπὸ τὸν σιδηραυγὸν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χεράκι... 4... χούλα... 7... ράβδος. 10.....

2. Στήριγμα 5... Κρίκος 8... ὕψιον

3. Σπιάθη 6... Γαντζος 9... Καίτω στήριγμα..



2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) Ἀπὸ τὸ 1960...

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τὸ 1967.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ Ἀπὸ τοῦ 1952.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *εὐλῆρχον... εἰδινοὶ κατασκευασταὶ, συνήθως... ὄμως... καὶ... αἱ μυχοθροί, αὐτοὶ καὶ... εἶχαν... ἀντιμόμυχους, ἐργαζομένους... καὶ ζυγὶνα... ἄροτρα*.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

- | | |
|-----------------------------|------------------------------|
| 1. <i>Χερούχι</i>6. | <i>Νιντερ</i>11. |
| 2. <i>Ἀντιτροπόδι</i> ...7. | <i>Ζυγός</i>12. |
| 3. <i>Σπάρτη</i>8. | <i>Σχαινί (λουρός)</i> |
| 4. <i>Γούρα</i>9. | <i>Κρίκος</i>14. |
| 5. <i>Ὀνὶ</i>10. | <i>Ζεύχες</i>15. |

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦ.π.ο... μιᾶς... μορφῆς... διὰ... παντὸς.
... εἰδῶν... χωραφιών... καὶ... ὕνι.
... μέχρι... ὧμερον.....



- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... ὧμερον.....

κεφάλαιον... μορφῆς... πολλαπλῆς... ἀρίδου... ἀρίδου
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου... ὧμερον.....



... ὕνι... κατασκευασμένη... ἐκ... ξύλου.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

Σκεπάρνι... πριόνι... ἀρίδα... ἀρίδα
ξυλοφάι... (ἀρνάρι).....



- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Χρησιμοποιοῦνται. ἢ. δύο. ἀρχαῖα. διὰ ζυγίων ἄροτρον ἢ ἑνὸς ἵππου ἢ ἡμίονου εἰς ἀδερῶν.*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἀναγκῆς. πότε. δύο. πότε. ἓν.*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... εἶναι. ἀναγκαῖος. ὁ. ζυγός.



Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

᾿Εκκεντρίκη (Κριτ. στ', παρ. 3)

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

᾿Επιβλιν. ἀντικα. σχεδιάσατε.

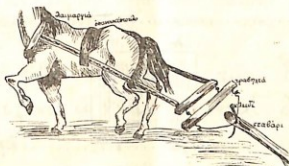
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Γινέζαι. βωνήθωδ. ἀπὸ. ζύγο, τρυκαῖως. ἀπὸ. αἰδερῶ, πατέ. σχοινένιος. ὀνερά. ἴσαι. κουλούρι. κρίκος.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Ἀπὸ. ἐ. 1958.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Διὰ. σχοινίων. καὶ. χαρπαριάν.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. Η. Ε. Κ. Μ. 2 ποιεῖται. 2 αὐ. τὴν

λαίμαρτιαν, ἐνὶ ἡμέρᾳ πύκνῃ, καὶ ἐκκινῶν, τὸ ἐπανοικία-
βατο, καὶ τὰ τραβήχαι.



ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. καὶ παλαιότερον καὶ ἡμέρον

ὥργωνε. Ἐ. ἰδιοκτήτης. καὶ ἀγροῦ. ἢ ἐργάτης. Ποιῖ
εἰν. ὥργων. γυναῖκα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). οἱ ζῶοι τοῦ ζυγαίου δύνανται
εἰς τὸν λαίμαρτιαν τῶν ζῶων. (μόνον βοδιῶν).
Ὁ ζυγὸς τραβᾷ τὸ ἄροτρον.

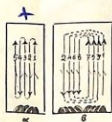
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Ἀλλὰ ἐκκινῶν
καὶ λαίμαρτιαν. τὰ ἐκκινῶν ἐνὶ ἡμέρᾳ τὴν
λαίμαρτιαν μετὰ τὸ ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
τὰ δυνάμει διὰ ἐκκινῶν μόνον. ὅταν
δὲν ζευγάζουν νὰ ζευγάζουν.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..Τὸ ὄργανον... ἐγένετο... καὶ... γίνεται... πάντως
κατ'εὐθείαν... γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);



Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσθράδες κ.λ.π.); ..Γίνεται... πάντως... εἰς... χωρίδας
..(σποριές)... ὅπως... γέγονται.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν; ..Μ.ε. αὐλακιάν
ἢ... καὶ... γι'... κυπηράτα... εὐς ἀξίνους... κατὰ διαστήματα...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ..Στὶς... ἀκρίες... καὶ... γωνίαις... τῶν χωρά-
φιων... εἰς... δὲν... παρὶ τὸ... ἄροτρα:.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανοίξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

...Δὲν... ὑποίρχουν... τρόποι... πάντως...
ἢ διανοίξις... γίνεται... βαθιὰ.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

... Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν
... εἰς τὴν ὥρην οὗ ἐκτελεσθῆναι ὀργώματα πρὸ
... αὐτῆς :

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

... Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν γίνονται
... ὀργώματα τὰ πρῶτον ἔχεται καλλουργία καὶ διωκτικὸν
... διβόλο.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νά σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

... Διὰ ἓνα ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Διὰ τὰ δημητριακὰ γίνονται καλλιεργεῖται μὲν κατὰ τὴν σπορὰν. Διὰ τὰ ἄλλα προηγουμένων 1-2 ὀργώματα.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... κατὰ τὴν ἀνοξίν.

... Χρησιμοποιοῦται ... ὑποδέχεται ... ἀπὸ χειρὸς
... δροχῶν, ἐπανίως ... διεκκί ... (ν.τορβάς.)

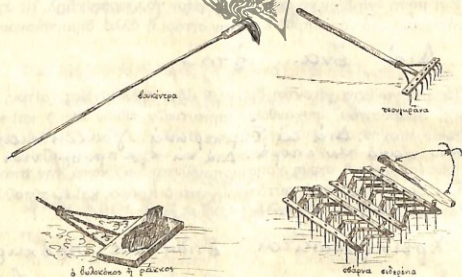
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... Γίνεται ... ἔργον ... μετὰ τὸ ὄργωμα
ἰσοπέδωσις ... (σβάρνισμα)

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ὅπου δὲν γίνονται ἔργα (εἰς γωνίας τῶν
χωραφίων) καὶ σκάπτονται μὲ τσαπὰ (ἀξίον).



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν)

.....
.....
.....



- 6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τόν ζευγολάτην (ή ζευγάν)εις τὸ ὄργωμα και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὔτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι που ἐκτελοῦν

.....
.....

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά και ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Ἐκαλλιεργῶντο τὰ μαλλίτερα μέρηματα
ἡ σπορά ἐγίνετο εἰς γραμμὰς καὶ
προϋγκρινίος προϋγκρινίος δύο-τρὶς ὀργώματα

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Ἐμείνα καὶ ὀποῖα δέν... ἔκουν καὶ
μαρὶ ἔδαφος.....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ή σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπέρνοντο ἡ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἡ πρασιές (βραγιές) και ἄλλως.

ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐγίνετο καὶ
γίνεται διὰ κρυψώσεως εἰς κύματα.....

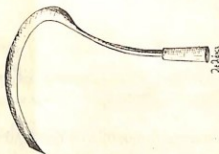
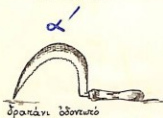
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα και ἰχνογράφημα ή φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. μέ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ δρεπάνι ὀδοντωτὸ, ὅπως τὸ
πρῶτο τῆς φωτογραφίας.



Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).



- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Τοῦ δρεπανιοῦ ὀδοντωτὴ τῆς κόσσας ὁμαλὴ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξύγινη.
... ξυλινδρική.

5) Ποῖος κατασκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... Ο... σιδηρουργός

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... Μόνον... τὰ... ἀγρία... θιρίζονται
δι'... ἐκριζώσεως

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... 10-15... ἐκ... ἐπὶ... τὰ... ἐδάφος

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... Οἱ... ἐπὶ... τῶν... ἐδάφους

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμίδες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... Οἱ... ἴδιοι... οἱ... θεριστὰς
ἀποθέτουν... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... τὰ...
πιάσματα

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... Οἱ... χεριές...
τοποθετοῦνται... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... πορτὶ
μαζὶ... ὡς... κ.ά... ἐκμακροῦ... δεμάτι (χερόβολο)
τὰ... ὡς... ἐκμακροῦ... πρὸς... τὴν... αὐτὴν... πᾶντοτε
κατεύθυνσιν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *μέχρον και... κερύβορας*



γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .. *Θερίζουν.. μόνον*
ἄνδρες... Ὑπάρχουν... καὶ... εἰδυοὶ θερι-
ζταί...

2) Πῶς ἡμείβοντο αὐτοὶ με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκαπὴς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). .. *Συνήθως.. πρὶ..*
μεροκάματο.. Ποχὲς.. φερὲς ἄνω... καὶ
2. αποκοπὴν.. (Κουτουρεῶ).. Ἡ ἀμοιβή.. μόνον
εἰς χρήμα.. Παρήχκε.. μόνον.. ποσὸ.. (Ρακί)
65 κα. ζυρά.. καὶ.. κρασί.. διὰ τὸ χῶμα

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

.. *Δὲν... Θερίζουν... γυναῖκες*

.. *Δὲν... Ὑφρον... τίποτε... οἱ... θερίζονται*

.. *διὰ... ἡραφύζα ζιν*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἀναφύχεται... νὰ... ἀρχίσῃ... ὁ... θερισμὸς
ἡμέρα... Τρίτη... τῆς... ἐβδομάδος.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Δὲν... τραγουδοῦν.....
.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δὲν... ὑπάρχει... τοιοῦτον... ἔθιμον.....
.....
.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

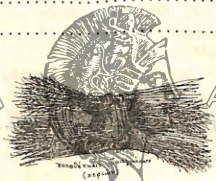
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ἦσαν... ἑτοιμασθὲν
τὸ... δεμάτι... τῶν... σταχῶν... (κερόβατος).
μίνεται... ἀμέσως.....
.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινιά, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

.. Πολλοὶ... χεριές... ἔφτιαχναν... ἕνα... δεμάτι...
 τὸ ὁποῖο... ἔδενε... ἀμέσως... ἐπὶ... τοῦ... ἴδια...
 τὸν... θεριστὴν, τὸ... δεμάτι... τοῦ... χερσὶ...
 ἦτο... ἀπὸ... τοῦ... θεριστικοῦ... φυτοῦ... π.χ. κριθᾶρι,
 δέν... ἐχρησιμοποιεῖτο... ἐργαλεῖον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

.. Συνήθως... τὰ... συνεκεντρώνοντο... 30... ὡς... 40...
 δεμάτια... μαζὶ... ἐκαστὰ... εἰς... μίαν... τοῦ...
 ἀγροῦ... πού... δέν... συνεκεντρώνονται... νερὰ... ἀν...
 .. τυχάν... λερύζην,.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... Τὸ φύτευμα... εἰς
ἀνοιζιάζοντα... γίνεται... τὸν Μάρτιο, ... εἰς ... χειμερινῆς
τιγρός... Ἀκτωβρίου.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
άρотρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Συνήθως μὲ... σκαπάνην, ... σπανίως μὲ ἄροτρον
ἴσταν... εἶναι... ποχχίς... γιὰ... (βγάλισμο).....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνιθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοῦ
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... Ἡ καλλιέργεια
τοῦ χόρτου... εἰς... τὴν... περικλήν... δέν... ἔχε
τι... τὸ... ὑδατίζον... ἔσπερνετο, τῆς ἀνοιζίας,
ἐθερίζετο, ἐξηραίνετο καὶ ἐφυλλαίετο εἰς
τὴν... ἀποθήκην... τοῦ... χόρτου... (ἐκτρέφοντα

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.) ἔθερίζετο... τὸν Ἀπρίμιον... μὲ δρέπανον,
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαν). μεταπολε-
μικῶς... ἐθερίζετο... καὶ... μὲ... κόσσαν..

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τὸ χόρτα ἔχρησται καὶ ἰδίωκα γὰ
(δεματικά). ἀπὸ... ἐρώρη... Δέν... ἐχρησιμοποιοῦν-
το οὕτως χρησιμοποιοῦνται... ἐργαζέται.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματίων πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Ἦδεν ὑπῆρχε ὡς καὶ χωράφι... δεμάτι... συνεκεντρώ-
νοντο καὶ δεμάτια κατὰ θεμωνιάς κατὰ ὅ-
αὐτὸ γὰρ ἀκονισμός ἔσεν εἶν ὑπῆρχε καὶ πα-
ραγοῦσαν εἰς ἄλωνα εἰς ἄλλω χωράφι.....
- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπος λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθορισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Ὁνομάζεται θεμωνιά (Θημωνιά) ἡ τοποθέτησις γίνεσθαι εἰς σωρόν γὰρ κατάκτα τῶν δεματίων ἐποθετοῦντο πρὸς τὸ ζωηρικὸν τῆς θεμωνιάς.
- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνι-
σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ὑπῆρχεν... καὶ...
ὑπαίρχουν... ἀλώνια... ὅ... χωρισμός τοῦ
μαρποῦ... ἐρίνικο... λάνεσε εἰς... αὐτά.....
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
ποῖαν θέσιν;... Τὸ... ἀλώνι... κατεσκευάζετο...
μόνον... εἰς... καὶ... χωράφι... καὶ... χωράφι.
αὐτῆθος ἔκει... καὶ... ἐν... ἀλώνι.....

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. Τὸ .. ἄλῳνι

ἀνέκειν .. εἰς .. αὐτὸν .. καὶ .. ἐν ἡμέρᾳ .. καὶ .. τὸ ..
.. χωράει ..

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ; .. Ἀπὸ ἡμερῶν
δεκαήμερον Μαΐου .. ὡς .. εἰς .. Ἰουλίον ..

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .. Ὑπάρχουν .. μόνον ..

πετράλωνα .. κατασκευασμένα .. ἀπὸ .. μαρμα-
ρίνις .. πλάκας ..

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλῳνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .. Πρὸ .. τοῦ .. ἐνάρξεως .. καὶ .. ἔχω :

.. καθαίρει .. γίνεται .. μίαν .. ἐπισκευήν .. καὶ .. καθαρι-
σμός .. ἀν .. τοῦ .. ἔχει .. χαλκὴν .. καὶ .. τὸ .. τοίχωμα
ἢ τὸ δάπεδον .. καθαίρεται .. αὐτὰ με .. κόπρον .. βοῶν ..

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιου καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλῳ-
νισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ..

.. Ὁχι ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλῳνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Δὲν. χρησιμοποιοῦνται ἀμυνόμενοι. Τὰ δυνά-
μια πρὶν. τὰ ρίθουν. ἢς. τὰ ἀγῶν. τὰ χύνουν. καὶ
τὰ ἀλάνουν. γὰρ. νὰ ζευγαθοῦν. (πυρῶουν).....



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

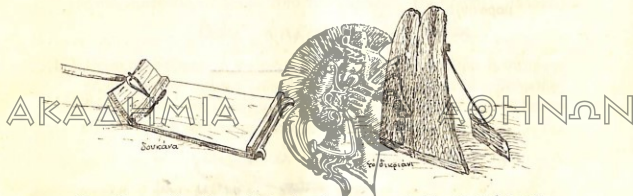
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ξύλινος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος ἀπληγρός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ. ἄλωναμα. γίνεται. διὰ. τῆς. χρησιμοποιοῦ-
σεως. βοῶν, ἵππων, ἡμιόνων, ὄνων... Δὲν. ὑπάρχει
εὖρος... Τὰ. βῶα... τὰ. ἀκοχονθῶ. ἐπὶ. χύρισμα
ἀνδρωπεῶς. καὶ. τοῖ. ὀδηγῶ, ἐν κηδῶς. πευδιὰ..

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ταῖς ἑνὰς.
 ὅλα μοῖ. ἔλ. νὰ ἀναλ. δύνανται... μὲ. Σημειῖς. γύρω
 ἀπὸ... τὸν... χαιρὸν, τὸ... ἐν... κοινὸν... ἐξ... ἑξῆς...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δίκριανι, βωλῶσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

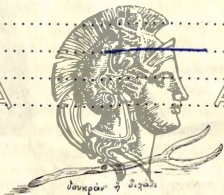
Δὲν... χρησιμοποιεῖται... οὐδὲν...
 ἐργασιῶν... μαζὰ... τὸν... ἁλωνισμόν...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Ἀρχίζου...

ἀπὸ. εἰς... 11^{ην} πρωινήν... καὶ... διακοπίζεται...
τὸ... ἀπὸγευμα... εἰς... 4^{ην} 5...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ



- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχους ; Κατὰ ἀνάλογον... χρονικὰ... διακρίματα...

ὁ γεωργός... μί... τὸ... δικράνι... ρίπτει... εἰς... τὸ...
ἀλώνι... ἀνάμεσον... πύδα... τῶν φῶν... ἀκόπους στάχους

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἢ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

... Δὲν... ἐπάρχει... εὐδική... Ἀρχὴ... ἐν... εἰς...
... ραβδί...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Κάθι. ἀλώνισμα. χέριται. πεταγία
κάθι. ἀλώνισμα. σταχύων. χέριται. πεταγία. Ἐάν ᾤναι
ὁ ἥμιος. συνάγῃς. (μαυρίζῃς) καὶ τὰ βόσκηνα. (πυρρύνουν)
γίνονται 7-8 πεταγίαι τὴν ἡμέρα, ἔάν ὁ ἥμιος δύνῃ καὶ μὴ
νύαι ἐκτανικῶς ὁ ἀρθρὸς

90' πίνερα
(διὰ τὰ βόδια)

90' πίνερα
(διὰ τὰ ἄλλα)

4-5.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δύν. ὑπάρχει. ἀκαράβια

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ὁ ἴδιος. ὁ γεωργός. ἀλωνίζει
με' ἰδικὰ. τὰ ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὁχι., πάντως. αἱ. σιτάχυν. ἀπὸ χωρὶς. με
ἐλὸ. τὰν. μαρὸν. δι'. ἀλωνισμὸν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).

κοπάνος χρησιμοποιοῦται μόνον διὰ τὰ δάκρυα, ἡάντις δι' ἐν τὰ ἀλώνι.



κοπάνος στρογγύλος



ξύλο κομμένο διὰ τὸ κοπάνισμα μικρὸν ἀπὸ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

..... Δὲν... ὑπῆρχε... τοιοῦτον... ἔθιμον.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

..... Τὴν... ἐπρομηθεύθη
ὁ... εἰς τὴν... τοῦ 1952.....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

..... Σωρεῖται... αἱ... ἐξοφτοὶ... διὰ...
..... Λίχνισμα... ἀπὸ... μὲ... τὰ... δικριάνι...
..... Δὲν... ἔχουν... δικιργιάνι... ὄνομα.....



Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

...Τὸ σκῆμα τοῦ... σωροῦ εἶναι... ἐπιγνηκῶς...
...Δεν ὑπάρχει... ἕθιμα νὰ... καρφώνεται...
...κίησε... ἐπὶ... ..

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Τὸ... ἀνέμισμα...

(λίχνισμα)... γίνεται... μὲ... δίκριον, δ. π. σ...
... πῶς... μαζωθεῖ... φωτογραφία... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Πάντοτε... ἄνδρας... λιχνίζει... ὁ ἴδιος... ὁ χειρὸς... ἢ
ἄλλος... ἐπ' ἀμοιβῇ... ὅχι... εἰδικὸς... λιχνιστὴς... ..

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ ἐναπομένοντα τεμάχια... τῶν... σταχύων... χέχοντα
παραμένοντα... ἀποχωρίζονται... ἀπὸ... τὸν... καρπὸ... διὰ
κακκινίσματος... ἀποφλοιῶνται... τὰ... εἶτον... εἰς... συνηθί-
ζεται... μόνον... μηχανισμὸν... δηλαδὴ... ὁ χεῖρ... καὶ
ἐργαλεῖον... ἀπὸ... τοῦ... πῶς... ἀλῶνισμα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

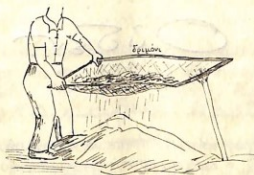
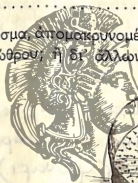
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο *Αἶν... ὑπάρχει... ἰδιαίτερο... ζυγίμο.*
Τὰ βῶα... δύνονται... ἀπὸ... τὸν... γαϊρό... τὰ... ἕνα μὲ
τὸ... ἔγχο... ἡ... ἐργασία... γίνεται παντοχάνεμα.
Συννέθεται... εἰς... τὸν... ὄρεκ... καὶ... τὴν... κριθή.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Τὰτε*
νήαν... πρήνι... ὁ... μαφρός... νὰ... περᾶται... ἀπὸ
τὸ... κόσκινο... νὰ... μαδαριεῖται.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Σελὴ 5. ἀπὸ... τῶν

διὰ τοῦ... μακεκνίσματος... κουταριερόν... γίνονται
αὐτὸς, ... κατὰ... ἐν... μέρος, ... καὶ... διὰ...
τοῦ... σαρωθρέου... κατὰ... τὰ... ἀνέρισμα.
(λίχνισμα).....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὅταν... ὁ... καρπὸς... ἐσαιρωθῇ... εὐεω
ρεύεται... καὶ... ἀρίστος... ἀποθηκεύεται,
κατὰ... τὴν... συσσωρεύσιν... χρησιμαποιοῦ
ται... πύκνον (φτυάρι)... Οὐδὲν... ἔτιρον.
ἐτίρον... συνηθίζονται.....

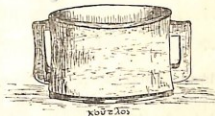
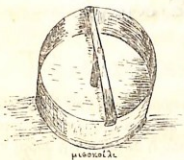
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Οὐδέν

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)... Δέν. ματεβάχνο

οὐδυνία. ὄρυγῃ. πρὸς. κρίνους. εἰς. εἶδος. να-
κά. τὸν. ἀνωγειανόν.



2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ πλοηγητικὸν κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Δέν. ματεβάχνο. οὐδιν.

Δέν. ὑμήρην. πέλοια. εὐνήθαα.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Ὁ. καρπὸς. ἀποθηκεύετο. εἰς

λάκκους. μίαν. ἢ. καὶ. ἀνωγειανόν. ἐντὸς
λάκκων. οἱ. λάκκοι. ἀνωγειανόν. καὶ. ἐκτελέγοντο
μέ. ἀνωγειανόν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἡ ἀποθήκευσις γίνεται...
καὶ γίνεται ἡμέρας μετὰ τὸ χίχνημα εἰς...
διαρροὴν δίσκου ἐν... ἔξωτι...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

..... Δέν. γίνεται διαλογή.....
.....
.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..... Ὁχι
.....
.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

.....
.....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἡ ἀναμμα φωτιάς ... γίνεται εἰς τὸ ὑπαι-
θρον... ἐν... ἑσπέρas 23 Ἰουνίου, παρα-
μονή... τοῦ... Ἁγίου Ἰωάννου. (Φωταρχία)...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

.....
.....
.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

Συνήθως... παιδιὰ... καὶ... νέαι... ἀρροφῶν
των... φύλων.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Τὰ συλλέγουν τὰ παιδιὰ, δὲν τὰ
κλέπτουν.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Δὲν... ὑπάρχει... ἰδιώμενος... χρόνος.....
συγκεντρῶνται... ἑκείνους... τὰ μαζεύουν
ἐν... μέρος... πάλιν... θὰ γίνῃ... ἡ φωτιά.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Δὲν... συνήθιζεσθαι... εἰσφέρει.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πηδοῦν... πρὸς... φορὰς... τὴν... φωτιά
... γιὰ τὸ... μαζεῖν... πρὸς... κρῆναις.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Συνθίζονται... νὰ... ποιῶνται... διάφορα
λογικά... ἔχρησται... ἀντικείμενα, κοφίνια...
μαρέκια, κ.λ.π... ἑλπίδες... καίχουν...
καὶ... πὸ... ἀνεφάνι... τῆς Πρωτομαγιάς.....

- 4) Καίονται (ἢ ἑκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... Δὲν... ὑπάρχει... τοιοῦτον... ἔθνος.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Δὲν... ὑπάρχει... ἰδιαίτερον... ἄξιον λόγου....
μαζὰ... τὸ... ἄνακτα... τῆς γεωγραφίας...
ἡμεῶς... ἀνέστηται... πῦρ... καὶ...
ὑπερβληδῶν... πρὶν φορεῖς... ἀπὸ τοῦς...
περιερισκαμένους... ὅθεν... ἔτερον... ἄξιον...
λόγου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Α' ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1020

Κεφ. ε', παρ. 1.

ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΑΡΟΤΡΟΝ.

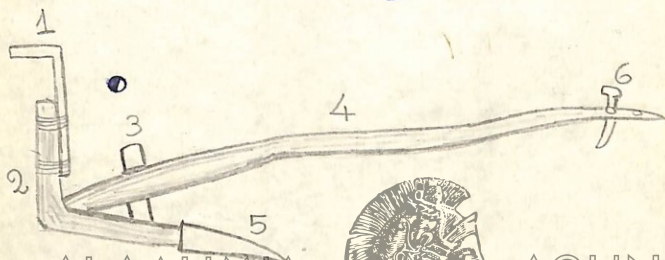


Σχέδιον 1.

Κεφ. 6τ', παρ. 3

Ι. ΑΡΟΤΡΟΝ ΙΙ. ΖΥΓΟΣ

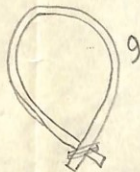
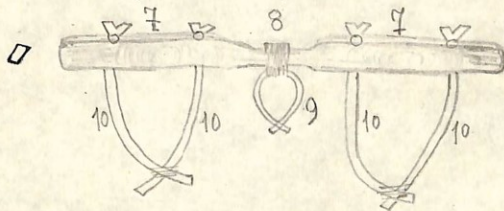
Ι.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



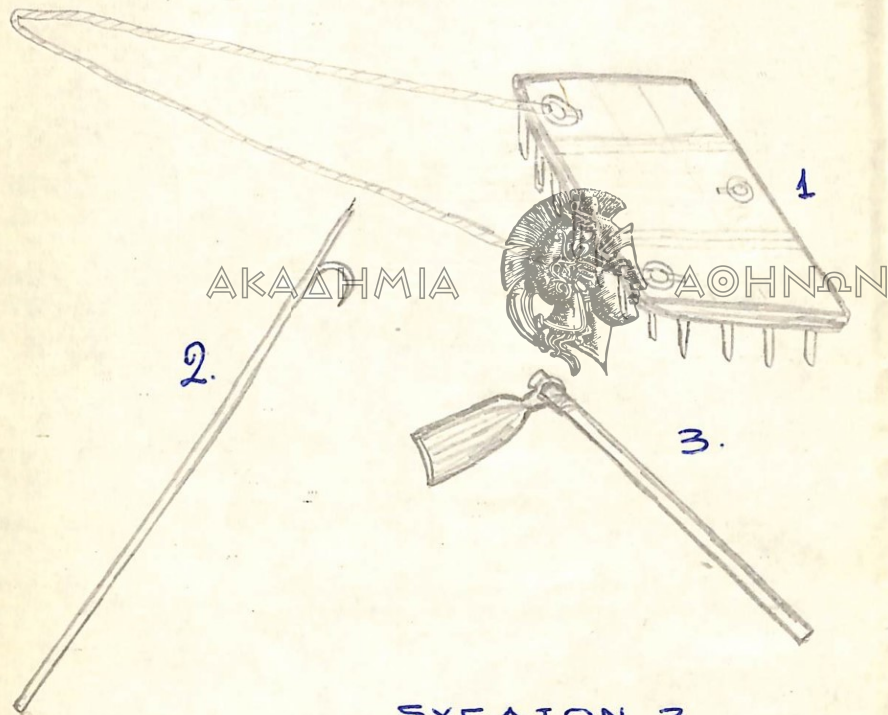
ΑΘΗΝΩΝ



ΣΧΕΔΙΟΝ ΙΙ

Α' ΤΑΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920
Κεφ. γ. Σελis -10-

1. Σβάρνα (Σαρίδα), 2. Φιλέντρα. 3. Τσάπα.

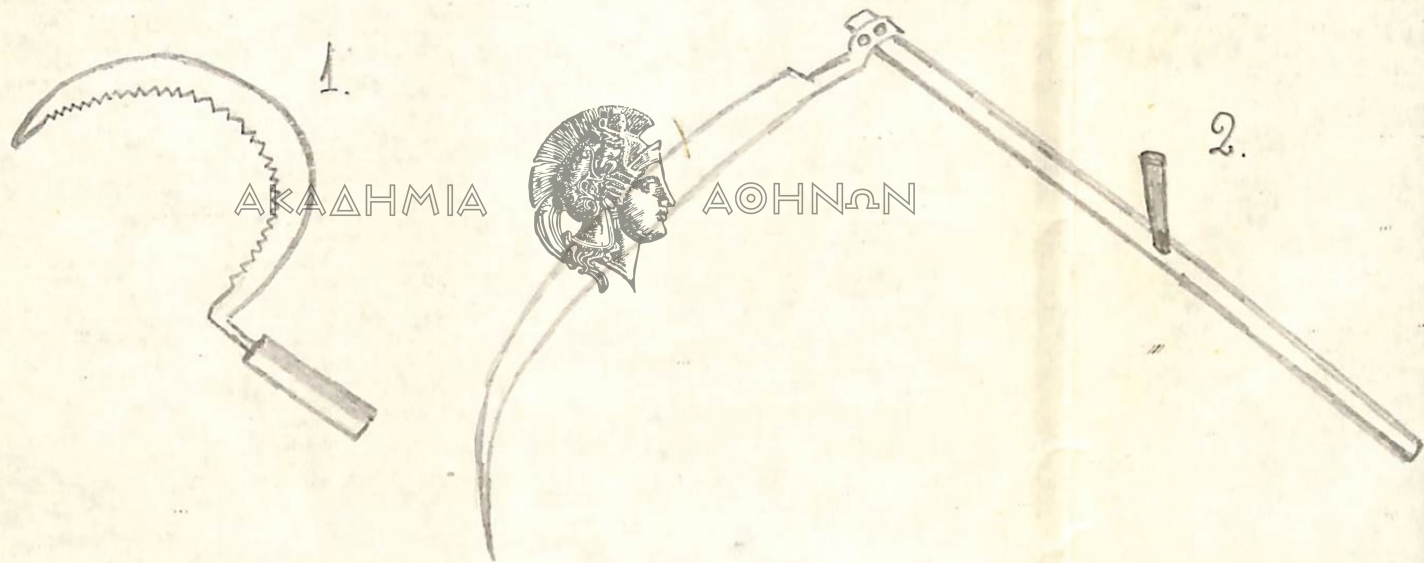


ΣΧΕΔΙΟΝ 3

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ

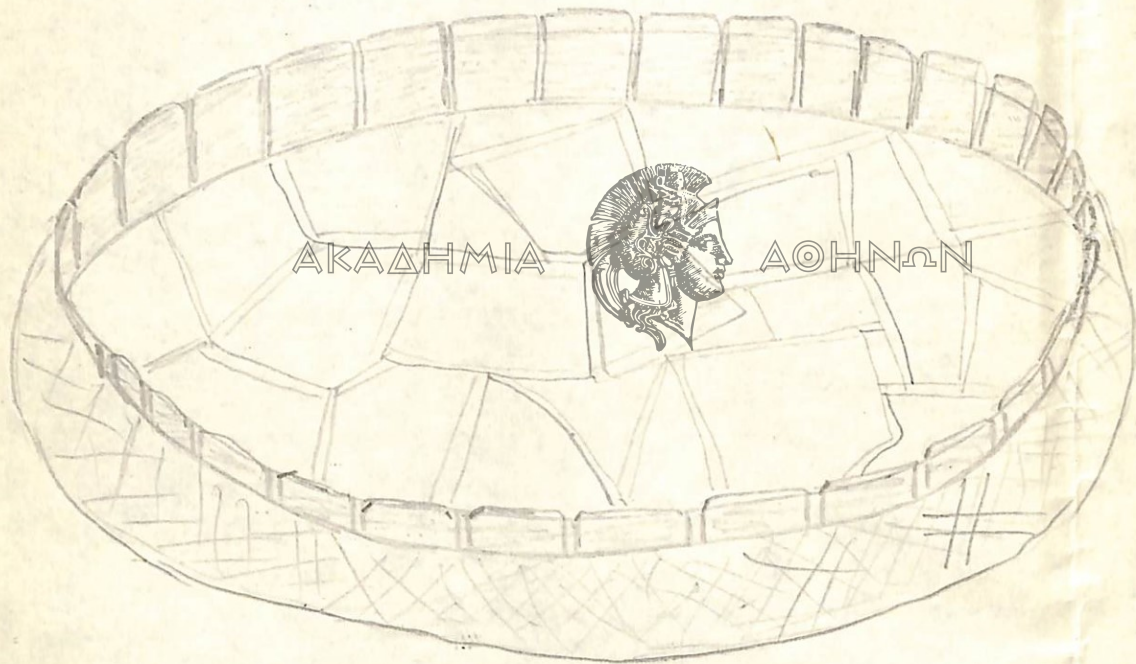
Κεφ. α' Σελ. 12.

1. Δρεπάνι . 2. Κόγχα.



ΣΧΕΔΙΟΝ 4.

Γ' ΑΛΦΟΝΙΣΜΟΣ
Κεφ. 7 Σελ. 19
Πετράγωνο

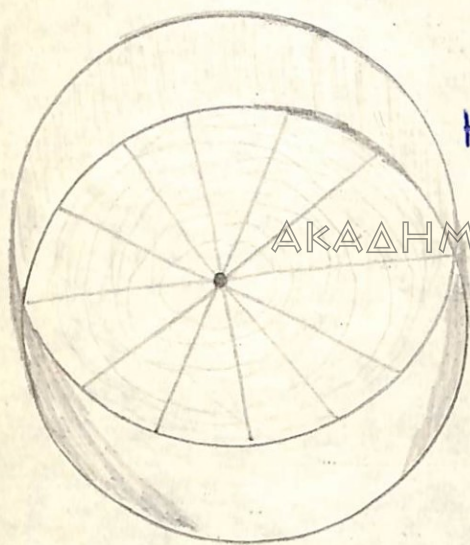


Σχεδιο 5.

Γ'. ΑΛΟΝΙΣΜΟΣ

Κεφ. 6' Σελ. 27

Ἔργα διὰ τὴν διαγωγὴν
τοῦ καρποῦ.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Κόγκινο



ΑΘΗΝΩΝ



— Λαβὴ
ζύγινος

Δικριάνι.

→ Δόντα ἐκ γιδύρου

Σχέδιον 6.